

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง คุณสมบัติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๓๕/๘๙๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มาตรา ๑๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้สภามหาวิทยาลัยจะต้องมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำจำนวน ๔ คน มหาวิทยาลัยจึงได้ดำเนินการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ ปรากฏว่ามีผู้ได้รับการเลือกตั้งจำนวน ๔ ราย ได้แก่ รายที่ ๑ นายไศรตรี จุฑานนท์ เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเกษียณอายุราชการ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ และระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ เป็นอาจารย์ประจำตามสัญญาจ้าง (จ้างรายปี) ส่วนรายที่ ๒ นายเจษฎา มิ่งฉาย รายที่ ๓ นายอุดมศักดิ์ บังเมฆ และรายที่ ๔ นายอมร ชูเอียด เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา โดยทั้งสี่รายข้างต้นเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ มีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี

เมื่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำชุดเดิมครบวาระการดำรงตำแหน่ง มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำชุดใหม่ ซึ่งในครั้งนี้มีผู้ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๔ คน ได้แก่ รายที่ ๑ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา มิ่งฉาย รายที่ ๒ อาจารย์เสรี แสงอุทัย รายที่ ๓ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรี จุฑานนท์ และรายที่ ๔ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมร ชูเอียด และผู้ได้รับเลือกตั้งทั้งสี่รายนี้มีคุณสมบัติดังนี้

๑. รายที่ ๑ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา มิ่งฉาย และรายที่ ๔ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมร ชูเอียด เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

๒. รายที่ ๒ อาจารย์เสรี แสงอุทัย เป็นอาจารย์ประจำตามสัญญาจ้าง รับเงินค่าจ้างจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

๒.๑ สัญญาที่ ๑ ระยะเวลาจ้าง ๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗

๒.๒ สัญญาที่ ๒ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘

๒.๓ สัญญาที่ ๓ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

๒.๔ สัญญาที่ ๔ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

๓. รายที่ ๓ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ เป็นข้าราชการบำนาญ เกษียณอายุราชการเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ และมหาวิทยาลัยได้ทำสัญญาจ้าง โดยได้รับเงิน ค่าจ้างจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

๓.๑ สัญญาที่ ๑ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑

๓.๒ สัญญาที่ ๒ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒

โดยทั้งสี่รายข้างต้นเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี

มหาวิทยาลัยจึงขอหารือประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ และอาจารย์เสรี แสงอุทัย มีคุณสมบัติ เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำหรือไม่

๒. หากผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ และอาจารย์เสรี แสงอุทัย มี คุณสมบัติเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยฯ คุณสมบัตินั้นครอบคลุมการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยตลอดเวลา หรือครอบคลุมเฉพาะกรณี คือ

๑) ระหว่างเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือ

๒) ระหว่างเป็นอาจารย์ประจำตามสัญญาจ้าง สัญญาแรกที่ได้รับเลือกเป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัย หรือ

๓) ระหว่างเป็นอาจารย์ประจำตามสัญญาจ้างทุกสัญญา เนื่องจากการจ้างต่อเนื่องกัน

๓. หากบุคคลข้างต้นขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามข้อ ๑ และหรือ ข้อ ๒ มาติจากสภามหาวิทยาลัยที่ผ่านมา นับตั้งแต่กรรมการสภามหาวิทยาลัยจาก คณาจารย์ประจำขาดคุณสมบัติ มีผลต่อมติดังกล่าวหรือไม่ อาทิ การแต่งตั้งอธิการบดี การแต่งตั้ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และมติอื่น ๆ มีผลทางกฎหมายอย่างไร

๔. กรณีที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยถึงแก่กรรม ลาออก หรือขาดคุณสมบัติ การ นับองค์ประชุมโดยเสียงข้างมาก นับเต็มตามองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ จำนวน ๒๓ คน หรือนับเท่าจำนวนที่คงเหลืออยู่ หรือมีหลักเกณฑ์การนับอย่างไร

๕. หากมติข้างต้นข้อใดข้อหนึ่ง หรือทั้งหมดเป็นโมฆะ ไม่เกิดผลทางกฎหมายจะมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร

๖. คำแนะนำอื่น ๆ ในการดำเนินการตามกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหารือดังกล่าวมีประเด็นที่ ต้องพิจารณาสามประเด็น โดยมีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ และอาจารย์เสรี แสงอุทัย มีคุณสมบัติเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำจนครบวาระการดำรง

ตำแหน่งหรือไม่ เห็นว่า โดยที่มาตรา ๑๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย โดยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ในกรณีนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์จึงได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ คุณสมบัติและวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์จากคณาจารย์ประจำ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขึ้น และเมื่อพิจารณาข้อ ๔^๒ แห่งข้อบังคับฯ ซึ่งได้กำหนดบทนิยามคำว่า “คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการครูซึ่งได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน อยู่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์แล้ว จะเห็นได้ว่า ในขณะที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ฯ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๗ นั้น ได้ดำรงตำแหน่งข้าราชการครู ซึ่งโอนมาตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๖๕ วรรคสอง^๓ แห่งพระราชบัญญัติ

^๑มาตรา ๑๖ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ และประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และมีผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๓)

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๒) (๓) และ (๔) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย การงบประมาณและการเงิน การบริหารงานบุคคล การปกครองส่วนท้องถิ่น การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และด้านอื่น ๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควร ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากบุคคลในเขตพื้นที่บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ฯลฯ

ฯลฯ

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

^๒ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการครูซึ่งได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน อยู่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓มาตรา ๖๕

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้ข้าราชการซึ่งโอนไปตามวรรคหนึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา โดยในระยะเริ่มแรก ให้ข้าราชการดังกล่าว

มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ฯ จึงมีคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำได้ และมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี ตามมาตรา ๑๗^๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งจะครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๐ แต่เมื่อต่อมาปรากฏว่าวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ฯ ได้เกษียณอายุราชการลงก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง จึงมีประเด็นข้อกฎหมายต้องพิจารณาว่า การเกษียณอายุราชการของผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ฯ เป็นเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยก่อนครบวาระหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากบทนิยามคำว่า “คณาจารย์ประจำ” ในข้อ ๔^๕ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ คุณสมบัติและวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จากคณาจารย์ประจำ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น จะเห็นได้ว่า คณาจารย์ประจำหมายความว่า ข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา ๑๔ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน อยู่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ด้วยเหตุนี้ เมื่อผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ฯ เกษียณอายุราชการ จึงไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ อีกต่อไป รวมทั้งไม่ใช่คณาจารย์ประจำตาม

ยังคงดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือน ตลอดจนได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดิมต่อไป จนกว่าจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา ๑๗ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓)

(๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวรรคหนึ่งแล้ว นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น ๆ

(๔) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) สภามหาวิทยาลัยให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา ๑๔ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน อยู่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ฯลฯ

ฯลฯ

บทนิยามข้างต้นด้วย การเกษียณอายุราชการดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ฯ ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๗^๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากขาดคุณสมบัติของการเป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ นับตั้งแต่วันที่เกษียณอายุราชการเป็นต้น ไป

ต่อมาเมื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ได้มีคำสั่งที่ ๒๕๕๐/๒๕๕๐ และคำสั่งที่ ๒๓๒๔/๒๕๕๑ เรื่อง จ้างผู้เกษียณอายุเป็นลูกจ้างชั่วคราว เพื่อจ้างผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ฯ ในตำแหน่งอาจารย์สาขารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีระยะเวลาการจ้างเป็นรายปี ย่อมทำให้ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ไศรตรีย์ฯ มีสถานะเป็นลูกจ้างชั่วคราวของมหาวิทยาลัย และไม่ถือว่าเป็นคณาจารย์ ประจำ ตามความหมายที่คณะกรรมการการกฤษฎีกาได้ให้ไว้ในกรณีของมหาวิทยาลัยบูรพาว่า “คณาจารย์ประจำ หมายถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงาน ประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ” ตามเรื่องเสรีจที่ ๑๕๑/๒๕๔๙^๗ ดังนั้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไศรตรีย์ฯ จึงไม่อาจได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ ประจำในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้ เนื่องจากขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภา มหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ

สำหรับกรณีของอาจารย์เสรี แสงอุทัย นั้น เมื่อได้พิจารณาจากสัญญาจ้างแล้ว เห็นได้ว่า เป็นการจ้างในตำแหน่งอาจารย์ประจำตามสัญญาซึ่งมีระยะเวลาต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๕๖ ตามสัญญาที่ ๑ ถึงสัญญาที่ ๔ ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับเมื่อพิจารณาข้อ ๔^๘ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ คุณสมบัติและวิธีการได้มาซึ่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์จากคณาจารย์ประจำ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดให้ “คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตามมาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือผู้ที่ทำ หน้าที่สอนโดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณแผ่นดินหรือรายได้ของมหาวิทยาลัยและปฏิบัติ หน้าที่เต็มเวลา ดังนั้น เมื่ออาจารย์เสรีฯ ดำรงตำแหน่งพนักงานมหาวิทยาลัยและทำหน้าที่ผู้สอน ประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์โดยได้รับเงินเดือนจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย จึง เห็นได้ว่าอาจารย์เสรีฯ เป็นคณาจารย์ประจำตามความหมายที่คณะกรรมการการกฤษฎีกาได้ให้ไว้และ

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๗บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง มหาวิทยาลัยบูรพาขอหารือกรณีคุณสมบัติ หัวหน้าภาควิชา ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๒๗๘ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๘ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตามมาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือผู้ที่ทำหน้าที่สอน โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณแผ่นดินหรือรายได้ของมหาวิทยาลัยและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

ฯลฯ

ฯลฯ

ตามบทนิยามในข้อบังคับฯ ข้างต้น และมีคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำได้ รวมทั้งไม่ปรากฏว่ามีเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยก่อนครบวาระด้วย เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้ทำสัญญาจ้างซึ่งมีระยะเวลาต่อเนื่องกัน

ประเด็นที่สอง หากบุคคลข้างต้นขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ จะทำให้มติของสภามหาวิทยาลัยที่ผ่านมานับตั้งแต่บุคคลดังกล่าวขาดคุณสมบัติมีผลทางกฎหมายอย่างไร เห็นว่า โดยที่มาตรา ๑๙^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นบทบัญญัติที่รองรับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจพิจารณาทางปกครองแต่มีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง โดยให้การกระทำทางปกครองนั้นมีผลต่อไป ไม่ถูกกระทบบกระเทือนเพราะเหตุดังกล่าว ดังนั้น แม้จะได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ฯ ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำเพราะเหตุที่เกษียณอายุราชการตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไปก็ตาม แต่การดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ย่อมไม่ถูกกระทบบกระเทือนตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ประเด็นที่สาม กรณีที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยถึงแก่กรรม ลาออก หรือขาดคุณสมบัติ จะมีหลักเกณฑ์การนับองค์ประชุมและคะแนนเสียงในการลงมติอย่างไร เห็นว่า มาตรา ๑๖^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยออกเป็นห้ากลุ่ม คือ นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งการพิจารณาว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความสมบูรณ์ที่จะพิจารณาเรื่องใดได้หรือไม่นั้น ต้องพิจารณาเป็นสองขั้นตอน กล่าวคือ ขั้นตอนแรกต้องพิจารณาว่ามีกรรมการครบถ้วนตามกลุ่มและจำนวนที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เมื่อมีกรรมการครบถ้วนตามกลุ่มและจำนวนที่กฎหมายกำหนดแล้วย่อมถือได้ว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการเป็นอันสมบูรณ์ ขั้นตอนต่อไปจึงพิจารณาองค์ประชุมของคณะกรรมการเป็นลำดับถัดไป การที่จะถือว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ครบถ้วนจะเป็นกรณีที่กรรมการในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด กรรมการที่เหลืออยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการได้ แม้ว่ากรรมการที่เหลืออยู่จะมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดก็ตาม ดังนั้น ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้ในการประชุมสภามหาวิทยาลัย จะต้องมีการเข้า

^๙มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาเรื่องทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งนั้นไม่กระทบบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุมตามข้อ ๗^{๑๑} นั้น จึงเป็น
บทบัญญัติที่จะนำมาใช้ได้เมื่อมีสภามหาวิทยาลัยครบถ้วนตามมาตรา ๑๖ แล้ว และการประชุม
สภามหาวิทยาลัยดังกล่าวแต่ละคราวจะต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
กรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๓

^{๑๑}ข้อ ๗ ในการประชุมสภามหาวิทยาลัย จะต้องมีการเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม